

Odgovorni vrednik: **Ant. Janežič.**

Št. 25.

V četrtek 23. junija 1853.

IV. leto.

B l a g i s i n.

(Konec.)

Zamislj se, molčé stoji,
Zdaj žari, zdaj bleđi v obraz,
Po žilah roji, dirja kri,
Zdaj vroče je, zdaj mu je mráz,
Izmika prs visok povzdig
Mu srca marsikak izdih.

Se v dvoje duša mu delj
In bje sama sabo bor,
Veseljje od ené stranj,
Od druge žalost, srčni mor,
Al zmaga duše blaga stran,
Nasprotnik vničen in končan.

Lej srce blago! kaj stori?
Za oča v sužnost v novo gre,
Prodajavec se veselj,
Da tako dobro menjal je,
Zijalj začudenih se trum
Do beja sliši krik in šum.

Kaj vrišče poméni bej pozvé
Novico sliši na uhó,
Le na uhó, ne na srce,
Sreč brezčutno je gluhó. —
Al brez plačila bođe sin
Ostal za tako blagi čin?

Nikár! obete večni Bog
Spolnuje zmiraj, vsaki čas,
Obljubil sinom blager mnog,
Ošlo ga mu ne bo za las;
Ne boj se, brez plačila sin
Ne bo ostal za blagi čin.

Priskaka k beju sinček mlad,
Še mieno dete, ves otrok,
Oklene beju se za vrat,
Poljubi ga — iz prs globok
Očetu to prisili izdih,
Prestvari srce mu na mig.

To čuden je sreč pretvor,
In vender po naravi vse;
Lej mlado dete; meniš skor
Da angeljček pred tabo je;
Nedolžnost sama, ves pripróšt
Otrok je vsem prijeten gost.

Oči — naraven ves pogled,
Beseda — misli čist izvir,
Obličje — malarjem predmēt,
In porok, da je v srci mir, —
„Bodite“, djal Gospod j naš,
„Kakor otroci, in raj bó naš.“

Kdo mislil bi? solzé vlijó.
Se beju s curkom iz oči,
Ki mu solzenje je biló
Neznano že od mladih dní;
Se v srci vname prvi čut,
Milosten je, ki bil je ljut.

Odkupi sužnika obá,
In pošlje ju nazaj domú. —
Slaviti, pesem, češ kogá,
Povéj, al beja al sinú?
Naznanjam pesem in grmín:
Sinú, sinú čez vse slavim.

M. Valjavca.

G r o b n i k a m e n.

Tamna tihota je kraljevala v poslopji starega benečanskega plemenitaša, Karla Montani-ta. Huda bolezen je napadla starca. Ležal je v stranskej izbi poslopja, kamor se niso pesmi prepevajócih mornarjev slišale, ne šum mogočnega benečanskega mesta. Huda omedlevca se sivca poloti, ki mu očesi zapre, in skoraj popolnoma udarce srca vstavi. Pred bolnikovo po-

steljo je stal njegov sin Lovre. Željno ste bile njegove mokre očesi na ljubljenega očeta obrnjene, kedaj bo zopet trenutek nastopil, da se bo zavedil. Peter, hišni zdravnik, je bolnega za roko deržal, ino se ogibal Lovretovega očesa, ki ga je liho ginljivo tolažbe za prežalostno bolnikovo stanje prosilo, ker mu ga zboljšati ni premogel. Tužno molčanje je bilo v sobi. Trenutek ločitve od življenja ima naj več v sebi, on je naj svečanejši v celem življenji. Sleherna, in če prav naj krajši ločitev od ljubljenih boli; ali lista skrivnostna, ki se na grobu v večnost zmračí, ina strahov, da jih upanje ne razžene. — Po dolgem prenehanji bolnik spregleda, in Lovretova duša je ljute muke rešena. Hvaležnega serca mu Lovre roko poljubi, kakor bi mu bil prebujeni bolnik milost skazal, ki mu jo je iz svoje lastne volje skazati hotel. Milo stavec svojega sina pogleda, in skusi njegovo roko, hvaležen za toliko nježno dobroserčnost stisniti. Na to je spregovoriti želel. Lovre mu zgavljje pod trudno glavo zvikaša, ino željno na besede svojega ljubljenega očeta pazi: „Sin“ je začel stavec, „na vratih večnosti stojim, in strah me je ojstrega sodnika, ki bo moje grehe sodil.“ — „O očet“ reče Lovre, „vam se pač ni treba sodnika bati. Vaše življenje je čisto, slava vam kinča dneve, ki vas bodo kakor smehljajoči angelci varhi pred božji prestol spremili. Gotovo oče, vam se ni ničesar bati!“ „Pač, pač“ stavec odverne, in si z roko pot obriše, ki se mu je po licu cedil. „Veliko si imam očitati; težak kamen mori mojo dušo.“ Nejeverno se Lovre zasmeja; stavec pa potem, ko je enkratí globoko zdihnul, začne: „Kar ti bom sedaj razodel, sim skerbno pred tabo skrival, ker veliko mi je bilo ležeče na tvojem spoštovanji. Sedaj se pa dalje premišljevali ne smem; moje ure se bodo stekle, i porabiti jih moram, da hudobijo popravim, ki je težji, kakor so moje dobre dela. Dvomljivo ga Lovre pogleda. Mislil si je, tanka očetova vest, ki se je pred smertjo še huje oglasila, mu je mogla v pomembnosnem času majhen pregrešek zvečati; morda je ta hudobija le kakšno opuščeno dobro delo, ki zdaj reveža tlačí. Tode kualo se mu je ta misel zgubila. Spoznal je v uri, v kateraj vse hinavstva mine, ki se človeka lotijo, da se je močno zmotil. — „Znabiti se spominjaš“ govori stavec dalje, potem ko je zopet k moči prišel Ludvika Torini-ta, ki je pri nas, ko si še ti deček bil, služil. Ta; nesrečnež je vse moje zaupanje zadobil. — Vse svoje naj globokejši skrivnosti sim mu razodeval, katere so bile na pogin samovlade obrnjene. To ga derznega stori, i mu orožje zoper mene dá. Dan na dan je več od mene tirjal, in ko že njegovim željam razodesti nisim mogel, mi je žugal, da bo moje namere visokej samovladi razodel. To nevarnost odverniti, ktera bi bila meni i naj veljavnišim rodovinom, ki so se mojih namer vdeležile, sramoten pogin napravila, sim hudega sovražnika, kolikor mi je v moči bilo, berzdal, i premišljeval na tihem, s kterim pripomočkom bi mu za vedno jezik zavezal. Kmalo potem sim mu rekel, da pojdem po kupčii v Tuniz, in Ludvik, nič hudega mislijoč, me spremi. Tam se mi je priložnost ponudila.“ — „Katera priložnost ljubi oče?“ Lovre s tresočim glasom reče, ker bolnik je pri teh besedah obnemogel. „Svojega sovražnika za sužnjega v nejeverčeve roke izročiti“, zastoče stavec. Tu mu serce neha biti, Lovre pa, viditi, kako se je njegov uzor na kraji groba na enkrat v pošast spremenil, se, premagan od neizrečene bolečine, brez zavednosti k postelji umeršega na tla zgrudi.

(Dalje sledi.)

Slovenska slovstvena zgodovina.

Novoslovensko.

Po preganjanju slavskega obreda in oziravno tudi slovstva, je bilo slavenstvo v naših okrajnih popolnoma zapuščeno. Slovenskega slovstva ni nihče poznal, nekdanost je bila v černo tmino zakrita in oči tukajšnjih prebivavcev niso razgledovale krasnost, ki so jih njene gube shranjevale. Nobenega ne vemo, ki bi bil na polji domačega slovstva vse stoletja sem kaj storil notri do 16. veka, ko je naše slovstvo zopet in na novo razcvitati jelo. Duhovniki so se latinskega bogočastja prijeli, in slovenski jezik je zginil iz svetišč, je bil pregnan od duhovnikov, in namesti njega je prišel latinski in nemški med njimi v navado. Tista mlačnost, ki se je na nemškem zmiram bolj in bolj kazala, je tudi prevladala naše ponemčene slovenske duhovnike, in se tako pri njih popolnoma ugnjezdila. Bilo je povsod vse v globočem spanju, ker ni ga bilo moža, ki bi bil pokazal, da je narod, ki mu je življenje dal, še na svetu, in da se njegov rod slovenski rod imenuje. Z grozo so gledali, enako nemškim, posebno sosednjim duhovnikom, na preteklost našega domačega obreda, katera jim je po Solnograških duhovnikih ucepljena bila; sicer bi bil vendar kdo za domače pero pripeljal in pokazal, da je s čiščenjem slovenski starodavnosti vdan. Naj beržeji se niso pečali, ne za novo, ne za staro, in so le dueve vstajati in se uračiti vidili, dokler jim je poslednjikrat solnce utonilo in je prišla bela žena pónje. Bila je ta doba naj žalostniša v našem slovstvu, ker Slovenci se takrat še samih sebe zavedili niso. Oni niso znali ne za pretečeno, ne za bodočnost, še celo za sedanost niso vedili, ker slovensko, akoravno so ga govorili, jim ni bilo znano. Kdor pak ne vé povestnice svojega naroda, tudi zase ne vé, čiga rodu da je; se tedaj ne zavé. — Naj hujsi nasledke je pa pripeljalo razsajanje lastnih rojakov med sabo, se vé da po ptuje izobraženih lé, ako se kej tacega sme prava izobraženost imenovati, ki so se bili zaprisegli in razperli v svojo lastno pogubo, podpihovani od ptujega zmama. Razserdili so se zoper svoje življenje, zoper omikanost svojo; slovensko ime je bilo psovano; in povsod po naših krajih, kamorkoli bi bil nogo krenil, se je z zasramovanjem o slovenstvu govorilo. Po gradéh je bil upeljan slovenski jezik v ozmerjanje in kletev; ta šega se je v nekterih krajih še do danes tudi po mestih pri marsikteri nemškutarški slovenski, se vé le gospóski rodovini ohranila, da še celo zmirom bolj in bolj napreduje, kar se bolj slovenstvo vzdiga in veselejši kal poganja. Imena plemenitašev so se prekerstovale in prestavljale, in vse izobraženo (!!) se je trudilo ptuje šege, ptujo obleko, ptuj jezik po Slovenskem razširjati. In res se je kmalo oblekel kmet, kakor mu je gospod veleval; toda le popačenec je to koj storil, tisti gerdobnež, ki je vedno imel z grajščakom opraviti; pobožni bogoljubni, pravični kmetič se je še dolgo po starem nosil! S ptujo obleko s ptujim blagóm je prišla tudi tista kuga med nektere Slovence, ki posebno med našimi sosedi vlada, katero celi svet pozna, in ki tudi ta narod berhko za to zasramuje. Kakor je Nemeec vse šege od Francoza vzel in se pofrancozil po nemško; tako hoče tudi neki del Slovencev od Nemca vzete šege posnemati in Nemeec postati. Ali hvala ljubeznjivemu Bogu, da imamo take izverstne duhovnike, kakor jih nima cel svet, rav-

no pri nas na Slovenskem, da take ozdravljajo te grozne kuge; in že sijejo boljši časi našemu narodu, že vstaja zora prerojenja Slovencem, ki so bili globoko padli, da jih reši na vekomaj spone ošabnega ptujstva.

Pri vsem tem je misel Slovenca, djanje njegovo slovensko ostalo, narod je vendar tisti ostal, kakor je bil za časov Cirila in Metodja, teden, poterpežljiv, miren in kerščansk. Jezik njegov je še krepak, je teden kakor stene očeta Triglava; on je premagal za vekoma zlobo ptujstva, ki zastoj zbira zdaj svoje poslednje moči, da bi udušilo ubogi terpeči narod, in ga oropalo edine nade, da za njega ni je več na svetu sreče, da ima bodočnost, rajsko prihodnost le unkraj hladnega groba pod mogilo, kjer mine vse pozemsko. — Narod nam je ohranil edina imena naših plemenitnikov, in nam je v pričo, da so se naše nekdanje plemenite rodovine po ptujem zvergle, in da niso od nekda j ptuje bile, kakor mnoga v dandanašnjih časih se vé lé v svojo lastno sramoto terdi. Tudi je slovenska okrajna, spadajoča pod nemško vlado, vsa le bolj nemška kakor slovenska bila. Olikani ali bolje reči obsedeni Slovenci so bili postali terdi Nemci, in kdo je maral za slovenščino? V 14. 15. in do srede 16. stoletja ni bilo celo nobenega č'oveka, da bi bil znal slovenski pisati ali brati, tedaj tudi nobenih slovenskih bukev ni bilo, in vendar se je slovenščina še tako čversta ohranila v taki neugodi tadanjih okoliščin. Pa glej, tamota se je jela beliti, burja je ponehala in travniki slovenskega slovstva so na novo zazeleneli, lepe cvetice so vstale iz pomladne zemlje, njih prijetni duh je napolnil serca slovenskih rojakov; in odsihdob se skoraj neprenehoma nadaljuje slovensko slovstvo do naših slave vrednih časov.

Spodbada k slovenskemu spisovanju je bila verska homotija na nemškem, od kodar se je zanesla urno po družih deželah in tudi na Slovensko je njeno seme prišlo. Mnogi katoliški duhovni so odpadli od stare vere, ter se nove poprijeli. Da bi jo pa tudi med svojimi rojaki zaploditi mogli, so jeli berž spisovati, sv. pismo ino druge verske bukve predstavljati. In kakor je bil na nemškem Martin Luter, glav ar vsih prekucij in homatij, stvarnik sedanjega nemškega književnega jezika, ravno tako so bili na Slovenskem krivoverski pisatelji slovenski jezik v novo življenje zbudili. Toda stan našega jezika je bil popolnoma različen od poprejšnjega, ob času cirilstva. Pisali so ti možje v latinskem čerkopisu z vsim pomanjkanjem pismenk, ki jih ima slovenščina od latinščine več, in po poti, po katerem smo bili zavozili v slovstveni zadevi še sedaj nadaljujemo.

Ti možje pa so bili:

Primož **Trubar** rojen leta 1508 v Raščici na Dolenskem od kmečkih staršev; bil je stolnik (korar) v Ljubljani, in je pisal naj prej z nemškim čerkopisom, namreč *abecedo* in *catekizem* v letu 1550. Pozneji pa, ker mu je latinski bolj dopadel, je vse ž njim pisal, najpred *evangelje*, ki so se mu potrebni zdeli; poprej namreč so jemali duhovni saboj na leco (kancelj) latinske evangelje, da so jih brali in sproti na slovensko predstavljali. Se ve da je prestava grozno pokvečena in slabotna biti móгла, naverh pa še velikrat napčna. Tako pripoveduje Trubar sam od neke take zmote, ki je duhovni besede: et ibi invenietis usinam alligatam cum pullo, prestavil rekoč: in tam boste našli privezana ena oslica in en pišče. Pozneji je še drugi večji *catekizem* spisal.

Juri **Dalmatin**, župnik v Škocjanu pri Turjaku (rojen je bil kakor se iz njegovih lastnih podpisov sprevidi, posebno pa iz necega greškega besednjaka, kjer se je Gurkfeldensis podpisal, v Kerškem na Dolenskem). Prestavil je v slovensko „*Pentateuha*“. Tiskan je bil v Ljubljani v letu 1578, in samo dva iztisa sta se še ohranila; eden je na Dunaji v dvorni bukvarni, eden pa v Goti. Dalmatinovo vse *sveto pismo* je bilo tiskano v Vitembergu 1584 (več iztisov se še dobi.) Umerl je v Ljubljani l. 1589, in pokopan je bil pri sv. Petru.

Boštjan **Krel** je prestavil v slovensko Špangenbergovo „*hauspostille*“ (homiletiško razlaganje). Jezik je dober, posebno velikrat pa rabi pretekli prehojivnik. Kje je bil rojen nihče ne vé.

Adam **Bohorič**, vodja stanovnih šol v Ljubljani, je pisal slovnico slovenskega jezika: *Horulae arcticae*, to je pozimske urice, ki je močno pomankljiva; nič ni postavil storivnega, ampak zakrožil je padeže po nemškem, sledeč: oče, očeta, o oče, od očeta. Tedaj mu je zmanjkoval *skazavni in storivni*. Več spisov je bil dal v tisk, med temi bukvice *svetih pesem*, katerih je eno kakor menijo sam skoval, ker podpisano je „A. B.“ —

Po nesreči pa so bili vsi štirje pisatelji protestantje, in njihovi spisi so bili ob časi preganjanja skoraj popolnoma pokončani; toraj se še redko dobtjo. Sploh so bili prepovedani v branje, in samo duhovniki se je bilo privoljenje podelilo, da so se bolj izurili v slovenščini. Se vé, da je bilo veliko ponemčenega, pa vendar se še precej zlatič v njih najde in kdor je terden slovničar, bo z branjem tih knjig mnogoteri dobiček dosegel.

Jaz sam (Metelko) sim v nekih starih nemških rokopisih bral, kako so knjige imenovanih slovstvarjev po deželi pobirali, in jih polne voze v mesto pripeljevali, da so se na tergu očitno sožgale. Tudi Bohoričevi slovnici celó ni bilo zaprineseno; samo trije iztisi se še dabe v ljubljanski bukvarnici.

To je *perva* doba in se zamore po pravici *protestantska* imenovati; ravno zavoljo krivoverstva spisateljev ni imela vzbujena slovenščina nič, ali pa celó malo vspeha. — (Dalje sledi.)

Prebivavci južne Afrike.

Afriko proti jugu konča berdo dobrega upanja, od kterega se velik kos južne Afrike imenuje *berdo dobrega upanja* ali *Kapska dežela*. Serčni Portugalski brodar *Jernej Diac* je v letu 1487 prvi do nje pribrodir, pota v izhodno Indio iskaje. Potem so jo Holandci v svojo oblast spravili, pozneje pa so jo jim Angleži vzeli in zdaj v nji gospodujejo. Njeni prebivavci so *holandski kmetje*, ki so se o času holandskega gospodarstva vanjo preselili, *Hotentoti* in *Bušmani*.

Holandski kmetje v Kapski deželi se pečajo s poljedelstvom, z vinorejo in živinorejo. Živeči med divjaki so že tudi oni zlo obdivjafi. Evropejske omike jim že skoraj ni znati. Skoraj vsaki kmečki sinček ima svojega sužnjega, zamorca ali pa Hotentota, ki mora od majhnega divjaha lasanje, suvanje in pretepanje terpeti, kakor se le unemu ljubi. Tako se ljudje že v otročjih letih grozovitne neusmiljenosti vadijo. Tudi z živino holandski kmetje kaj gerdo ravnajo. Ako voli po stermih bregovih

ne morejo vleči, jih zbadajo ali jim grozovitno cele kosé kože in mesa preč režejo. Pri vsem tem pa teh kmetov ni drugzega kot sama ljuba lenoba in nemarnost. Krav imajo brez števila in vender jim ni mar za mleko in za napravljanje masla. Lahko bi naj boljšega vira brez mere pridelovali, vender si le redko kdo še toliko prizadene, da kak saden vertiček zasadi. Cel dan ali kastrunovino jedo ali tabak pijejo in po južini si vsak svoj kozarec žganja natoči in ga izpije; potem pa navadno malo zadremljejo. Hiše imajo grozno slabe, da pred vetrom in dežjem ne varujejo in pred kačami in škorpioni ne branijo; kakšne skrinje in omare so vsa njih hišna orodja. Posteljsča se redko najdejo, večidel le na tleh spé in se s smerdljivimi kožami ódevajo. Ženske so se že skoraj popolnoma pohotototile in so čisto brez vse omike in marljivosti. Gospodinja cel dan pri kavi sedi; brati in pisati pa gotovo nobena ženska in tudi veči del moških ne zna. Sol nimajo in cerkev le malo, pa še v te, kar jih imajo, le po redkem hodijo; vere so protestantske.

Pervi prebivavci Kapske dežele so *Hotentóti*, ki so zlo zarijovele kože in kodrastih voljnih las, ki so černi kakor oglje. Oni imajo velike oči, pljošnat nos, zlo iz lic stoječe čeljusti, široka usta in prav majhne bele zobé, čudno majhne roke in noge, in brada jim ne raste. So mirni in krotki pa tudi leni in snedeni. Njih živež so korenine, zeljša, mleko in meso. Živino le takrat koljejo, kadar se postara ali jim hoče poginiti, zveri pa vedno love in streljajo; celó kobilice in gosence jedo. Meso velicih žival v tanke ribe razrežejo, vkup zvijó in v žerjavci spečejo in potem s pepelom vred, ki se ga derži in jim je za solenje, pojedó. Mastne perste koj po sebi brišejo in zato imajo po životu vedno skorjo od nesnage; le obraz je časih malo čedniši, ker si ga s kravjekom dergnejo, ne univajo se nikoli ne. Pijančvanje in tobak je pri možakih, ženskah in otrocih v navadi. Njih kočé so slabe in tako nizke, da sklonjeni ne morejo v njih stati. Večidel jih je cela vas vkup in take vasi *kraale* imenujejo. Obleka Hotentotov je pas okoli ledij in ovčja koža na plečih, in to imajo tudi za posteljo. Možaki in tudi ženske si život večkrat s sajami, z mastjo in s pepelom dišečih zeljš, ki ga buku imenujejo, mažejo. Oni se naj bolj z živinorejo in z lovom pečajo. Voli jim tovore prenašajo in so jim tudi za ježo; kadar so še mladi, jim skoz nos en komolo dolgo palico vtaknejo, na katero pri koncéh potem vajat privežejo. Za lov imajo ostrupljene pušice. Majhne otroke matere vedno na herbtljih v nekakih žepih, iz katerih le glave molé, prenašajo; ko so pa po kake pol leta stari, jih na tla posade in jih pusté okoli laziti in valjati se, dokler se sami hoditi ne navadijo. Dečki do 18. letu v maternem varstvu in strahu ostanejo, potem pa jih slovesno med možé sprejmejo. Pri taki slovesnosti so vsi možaki *kraala* snidejo k pojedni in starašine dečka prav dolro s sajami in z mastjo namažejo in s pepelom huku potresejo. Potem je mož in celo z materjo in sestrami ne sme več vkupej jesti ali piti. Ženske namreč zaničujejo, kakor vsi divjaki.

Posebno pleme Hotentotov so *Bušmani*, ki so pred pregaujanjem Holandcev v naj gersi kraje dežele pobegnili; pridružilo se jim je tudi nekaj utekljih sužnjih in drugih ljudi. Sila in lakota je te nesrečne ljudi primorala, da so se ropanja privadili. Ne pečajo se ne s poljem, ne z živino temuž le od lova in ropanja žive. Podnevi se po skalovji in po močirjih skrivajo, ponoči pa gredo po svojih opravkih. Lotijo se čed Hotentotov in Holandcev in dostikrat cele trume ovac odženejo. Ni toraj

čudo, da v vednem boji s temi žive in da jih ti streljajo kakor muhe, kadar jih v pest dobé. Zato so pa tudi serca Bušmanov napotnjena serda in maščevanja proti Holandcem in celo Hotentote in Kafre, ki so s Holandci v zvezi in so deloma njih vero in navade sprejeli, sovražijo. Bližnji mejači se jih tako bojé, da si nobeden brez orožja iz hiše ne upa in da z orožjem v roci orjejo, sejejo, žanjejo in vsa druga dela opravljajo.

Proti severu od Kapske dežele živé *Kafri*, ki so močni ljudje, lepega života, rjave kože in kodrastih, černih las. Oni ne nosijo druge obleke kot pas okoli ledij in imajo okrogle, z bičjem prepletene kože, v katerih spé skerčeni kakor mački. Dela vse ženske opravljajo; one polje obdelujejo, derva napravljajo, kruh pekó itd. Meso koj sirovo jedo, ravno tako tudi drob in čeva; goveja kurja čeva neki celo z vso nesnago vred požró. Iz sirka delajo pijačo, ki vpijani; nekteri se tudi z pušenjem konopelj vpijanjó, kakor Hotentoti. Ženske otroke ravno tako na herbtu nosijo kot Hotentotinje. Vere je pri Kafrih težko kaj najti, vrah pa na kupa. Kafri so tudi proti ptujcom zlo gostoljubni, neusmiljeno pa s sovražniki ravnajo, in nekteri rodovi v vojski vjete celo koljejo in njih meso jedo. Razdeljeni so v več rodov, ki se v jeziku, v navadah in opravih ločijo. Angleži so jim misionarjev poslali, ki so jih že nekaj k keršanski veri spreobrnili.

Koledarska.

(Veprinska.)

Prišli smo vas pohoditi,
Nove glase navistiti,
Premako ih sami znate,
J od naših poslušajte:
Deva j' sina porodila,
Kada ga je porodila,
Sama mu se poklonila,
Listjem Boga odivala,
Travicom ga povijala,
Travicom ga povijala,
V jasalec ga j' položila.
Volak zimu odganjaše,
Oslak mu se poklanjaše;
A mazg mu se narugaše:
Maria ga zaklinjaše:
Da poroda neimase
Ni ga nima ni dan danas.
Dajte dajte našu plaču,
Naša plača vele mala;
Sir, pogača dva kolača,

Verčič vina dva soldina,
Ako nam je vi ne daste,
Vzet čemo vam gospodara,
Vzet čemo vam gospodara,
Ki je krna toga stana;
Pelajmo ga u dubrovnik,
V dubrovnik, zelen travnik;
S njim čemo se poigrati,
Kako kravulj prepelicom,
A lesica kokošičom,
A mlad junak devojčicom;
Devojčica jabučica,
A mlad junak narančica,
Šu v konobi pune bačve,
Hođte malo utočiti;
A mičemo lepo piti,
V ime Boga i Marie;
Sinu Božji budi hvaljen
Po sve vike vikov Amen.

Zap. J. Volčič.

Slovstveni glasnik.

Jugoslavenško slovstvo. Slovenska slovnica s pridjano slovstveno zgodovino ter cirilsko in glagolitiško abecedo se je ravno v preslavnej tiskarnici sinov Bog. Haase v Pragu tiskati jela. -- V založbi Leonove tiskarnice v Celovcu je ravno v natis prišlo: *Slovensko berilo za Nemce*. Namenjeno je posebno nemškim učencem na gimnazijah in realnih šolah, ki se slovenskega jezika učé. -- V Carigradu je ravno na svitlo prišla

bulgarska knjižica: „*Boris, prvi kristianski car na Blgari ti. Pobl-garena istorijska prikazka, pisana po slovenski ot Josifina Turno-gradskog.* Velja 5 kr. sr. Preserčno nas je razveselilo slišati, da se je slava naše zlahtne pisateljce *Josipine Turnogradske* že tudi do naših bratov Bulgarov razširila, ki se tudi že iz globocega spanja zbujaajo in svojega slav. imena čedalje bolj zavedajo. — V Gajevej tiskarnici v Zagrebu se tiska že dolgo pričakovana *slovnica ilirska* od prof. *Babukića*. — Ravno tam se tudi natiskuje V. zvezek *Schmidtovih spisov* za mladino, ki jih mladi duhovni Zagrebskega semenišča izdajajo. Obsega povest *Golubče*. — Iz tiskarnice Dan. Medakovića pridejo v kratkem tri nove knjige, in sicer 1. *Hajduci*, in *Ženitba i udadba* od *Popovića*. Cena obeh je 30 kr. 2. *Plačevno padenie Carigrada* od *Hadžića* velja 24 kr. in 3. *Pobožna razmišljanja pri slušanju sv. liturgie* od *Petracovića*. Cena je 12 sr.

G. *Godina*, izdatelj Teržaškega koledarčka in knjižice: „Njegovo veličanstvo avstrianski cesar Franc Jožef v veliki smertni nevarnosti“ se je namenil v Terstu izdajati vsak drug mesec občasen spis za prosto ljudstvo pod naslovom: *Voditelj k znanstvu* in povabljuje že prijatle berila k naročbi. Cena vsacega zvezka bo znesla 10 kr. sr.

Slovstvo česko. Na Dunaji so ravno izšle *novele Hermenegilda Jirečka*: Obsegajo povesti *Theresienlust* in *Zdislava*. Veljajo 30 kr. sr. — Od prekrasnih moravskih narodnih pesem z napevi je že tretji zvezek izšel. — G. *Ferd. Mikovec*, vrednik „*Lumira*“ je dal v časopisu českega musea natisnjeni životopis slavnega slikarja *Mateja Hutskega* v posebnem natisu na svetlo. — Od *Povědek z kraje*, ki so občno hvalo stekle, se tiska 5. zvezek ki povesti *Pražátko* in *Oná ma rukavičhy* obsega.

Slovanski pregovori.

Kogar Bog ljubi, s križi iskuje. — Škerjanček nizko živi, al visoko Boga hvali. — Hvali Boga z medenim telesom, železnim sercom in konopno dušo. (Lěpa pripodoba od zvona yzeta, kakor bi rekel: Hvali Boga stanovitno s skladnim in visokim glasom, tiho in pokorno dušo). — Kdor v molitvi ni len, ni od milosti božje zapuščen. — Kdor prosi, te nosi. — Boj se Boga in hudiča ne draži. — Kdor moli ležé Bog ga sliši drinajje. — Dete ne plače, mati ne čuje. — Kakšna izpovéd, takošna molitva. — Boga klicaj, in sam ne počivaj. — Cerkev ne delajo zidi ampak persi. — Blizo cerkve daleč od Boga. — V den sveti imajo dēla spati. — Ni iz vsake roke dar Bogu prijeten. — Kakor ti Bogu, tako Bog tebi. — Kar vbogemu daš, ti na žlici naraste. — Dobrotljiva roka ne oboža. — V zdravih dneh dobro dēlaj, po smerti časa ne bode. — Zastonj se človek zavaruje, ako ga Bog ne obvaruje. — Kar s neba perši, nikomur ne škodje. — Ne po našem hotenji, ampak po božjem dopuščenji. — Komur Bog pomaga, te vse premaga. — Bog območi, Bog tudi posuši. — Dokler je Bog in dobri prijatelji, se ni ničesar treba bati. —

Prošnja. Častiti g. g. naročniki, ki za prvo polletje še niso naročnine odrajtali, se ponižno poprosijo, to v kratkem storiti.